

УДК 618.146:616–018.1

РІДИННА ЦИТОЛОГІЯ У ДІАГНОСТИЦІ ЗАХВОРЮВАНЬ ШИЙКИ МАТКИ

А. І. Нарольська¹, Н. Д. Коблош²

^{1,2} ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України»,
вул. Платона Майбороди, 8, Київ, 04050, Україна

В діагностиці захворювань шийки матки (ШМ) застосовуються різні методи, серед яких найбільш доступними для практики є клініко-візуальний метод, кольпоскопія, молекулярно-біологічне дослідження, цитологічне дослідження епітелія шийки матки та гістологічне дослідження прицільно забраного біоптата шийки матки. Поряд з цим, актуальними залишаються пошук та впровадження нових технологій ранньої діагностики новоутворень даної локалізації [1-3].

Мета дослідження – дати оцінку традиційному цитологічному дослідженню та методу рідинної цитології у діагностиці захворювань шийки матки.

Матеріали та методи. Проведено комплексне дослідження 100 жінок репродуктивного віку із захворюваннями ШМ. Обстеження полягало у застосуванні загальноклінічного, гінекологічного оглядів, кольпоскопії та лабораторних методів (бактеріоскопічне, бактеріологічне, цитологічне дослідження). Діагностику вірусної інфекції проводили за допомогою полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР). На підставі бактеріологічних та вірусологічних обстежень пацієнтки були розподілені на 2 групи: I групу склали 60 жінок із запальними захворюваннями шийки матки, викликаними бактеріальними агентами, II групу склали 40 жінок із запальними захворюваннями шийки матки, викликаними бактеріальними та вірусними агентами (ВПЛ-інфікування). Середній вік обстежених склав $29,5 \pm 2,63$ років.

Результати. Аномальні кольпоскопічні ознаки діагностовано у 40,0% пацієнток I групи та у 72,5% пацієнток II групи: оцтово-білий епітелій (13,3% – I група, 32,5% – II група), мозаїка (16,7% – I група, 27,5% – II група), пунктуація (10,0% – I група, 42,5% – II група), йод-негативний епітелій (10,0% – I група, 22,5% – II група) та поєднання цих ознак. У решті випадків на екзоцервіксі, доступному візуалізації, відзначалися різні кольпоскопічні феномени (запалення, кондилома, кератоз), які були як ізольованими, так і у поєднанні з іншими аномальними ознаками. У 80,0% випадках в цитологічних мазках з цервікального каналу пацієнток I групи зустрічалися дво- та багатоядерні клітини, а також клітини з нерівномірним розподілом хроматину в ядрах, клітини парабазальних шарів з пікнозом ядер, відмічалось порушення дозрівання клітин багатошарового плоского

епітелію. Виявлені зміни свідчили про запальну репаративну атипію (псевдодискаріоз), на відміну від справжнього дискаріозу та атипії. З метою диференційної діагностики між змінами репаративного або запального характеру та цервікальною інтраепітеліальною неоплазією слабкого ступеня (CIN I). У жінок II групи відзначалися цитологічні ознаки ВПЛ-інфекції (койлоцитарна атипія, двоядерні клітини, амфoфілія цитоплазми, багаторядні клітини), а також неспецифічні ознаки ВПЛ (збільшення розмірів клітин плоского епітелію, нерівномірне забарвлення цитоплазми, невелика зона просвітлення у клітинах зі збільшеними ядрами, паракератоз і дискератоз).

Висновки.

1. Волога фіксація мазків підсилила чіткість структурних особливостей цитоплазми і ядер клітин та виключала артефакти при висушуванні на повітрі, що значно полегшувало діагностику патологічних змін епітелію шийки матки. Було отримано тонкі репрезентативні препарати з відсутністю клітин запальної інфільтрації, слизу, бактеріальної флори. У зв'язку з цим, застосування рідинної цитології, потребує активного впровадження в практику.

2. Одночасне проведення цитологічного дослідження та генотипування ВПЛ підвищує ефективність цервікального скринінгу та має провідне значення у подальшій індивідуалізованій тактиці ведення пацієнток.

Література

1. Кондриков Н. И. Современные методы диагностики предраковых состояний и карциномы шейки матки / Н. И. Кондриков, М. В. Шамаракова // Профилактика рака шейки матки: взгляд в будущее: материалы Международной научно-практической конференции. – М., 2008. – С. 79–80.

2. Сухих Г. Т. Новые скрининговые технологии в профилактике рака шейки матки / Г. Т. Сухих, В. Н. Прилепская // Профилактика рака шейки матки: взгляд в будущее: материалы Международной научно-практической конференции. – М., 2008. – С. 110–111.

3. Liquid-based cytology in cervical screening: an updated rapid and systematic review and economic analysis / J. Karnon, J. Peters, J. Platt [et al.] // Health Technol Assess. – 2004. – Vol. 8, 20. – P. 1–78.